

om Luxemburg frem her i Salen, om hvorledes man i sin Tid, da Luxemburg blev neutraliseret, blev enig om at nedlægge Fæstningen, og det kunde man ogsaa gjøre her. Det har givet mig Anledning til at undersøge Forholdet nærmere, og det, som særlig interesserer mig derved, er, at, efter at alle Stormagterne vare blevne enige om at garantere Luxemburgs Neutralitet, udtalte den engelske Udenrigsminister to Gange samme Mar med kort Mellemrum, at en saadan Garanti ikke havde det Allermindste at sige; for naar Krigen kom, gjorde Enhver, hvad han vilde. Thi saa kom det netop an paa at seire i Krigen, og letter det Seiren at trænke Neutraliteten, saa gjør man det, og letter det Seiren at bombardere en Hovedstad, gjør man det, og har man først seiret, bliver der ikke Tale om Saadant bagefter. Deraf ser man, at en nok saa god Garanti med Hensyn til Hovedstederne ikke nytter det Allermindste.

Bluhme: Jeg skal gjøre den korte Bemærkning overfor den ærede Krigsminister, at jeg selvfølgelig ikke mener — tværtimod — at man, fordi man faar Neutraliteten anerkjendt, skulde være sikker paa, at den kunde garderes. Men derimod fastholder jeg altid, at det, som det for os 2 Millioner Mennesker maa komme an paa, er netop, at vi opfylde de internationale Forpligtelser, som høre til for at gardere Neutraliteten; men vor Neutralitet kan ikke garderes ved at lægge hele vor Kraft over paa Fæstningsværker omkring Kjøbenhavn, eftersom vi have Forpligtelser at opfylde alle Steder, hvor vi have Grændser mod en Nabomagt, og der-paa bør vort Krigsvæsen rettes og ved Siden deraf paa at kunne gardere sig i Tilfælde af Overfald. Men dette sker først og fremmest ved Udviklingen af det levende Værn paa Sø og Land og ikke ved, at vi lægge hele vor Kraft paa Mure og Oversvømmelser her ved Kjøbenhavn, hvor Neutraliteten aldrig kan angribes; men det er ved Grændsen, at den bliver trænket af de krigsførende Magter.

Bajer: Det skyldes den høitærede Krigsminister at jeg ikke kan undgaa at gjøre et Par Bemærkninger. Hele den Moral, den ærede Krigsminister fører Ordet for — ja det er ikke særlig den ærede Krigsminister jeg tænker paa — tror jeg ganske passende kunde betegnes som Røvermoral. Det er ikke første Gang, at den høitærede Krigsminister har udtalt sig, som han gjorde med Hensyn til Luxemburg, som han jo nævnedes i Dag; en anden Gang talte han om Bel-

gien, at ved en vis Heilighed sagde en stor Statsmand til en anden, at den og den Fyrste var en Mar, naais, at han ikke den Gang tog Belgien. Jeg vil nu tillade mig at gjøre en ganske kort Anvendelse af det paa det private Liv. Man kommer ind et Sted hos en Privatmand, han har ladet sine Penge ligge paa Bordet; er man saa en Mar, fordi man ikke tager Pengene? Ja, det er aldeles det Samme i det Store som det, jeg her nævnedes i det Lille, det private Liv. Det er ganske bekjendt, at de Store lader man løbe, de Smaa hænger man op. Med Hensyn til at Neutraliseringen aldeles Intet betyder, saa kan man ganske vist finde mange store Hærsføreres Ytringer i den Henseende, men man kan ogsaa finde meget udmærkede Statsmænd, Folkeretslærere, som have en anden Betragtning. Jeg skal jaaledes nævne, at i Maret 1885 blev der holdt en Kongres i Hamborg, netop af Statsretskyndige, og ved denne Heilighed udtalte den senere meget bekjendte Professor Geffken sig om den Betydning, man kan tillægge Garantitraktater, og han hævdede ved den Heilighed, at de Traktater, som havde garanteret Belgiens, Schweizs og Luxemburgs Neutralitet havde bevist deres virksomme Kraft, som han udtrykte sig, under de europæiske Forviklinger, og jeg nærer ingen Tvivl om, at dersom denne Neutralitet ikke havde været garanteret, det vil sige, ikke havde været almindelig europæisk anerkjendt, havde disse Stater flere Gange været inddragne i de europæiske Krige. Det viser, at den dog virkelig har havt nogen Betydning. Men at Neutraliteten kan blive trænket, det er Noget, som vi naturligvis vide, og det er ogsaa Noget, som selve de garanterende Magter vide. Jeg har gjenne-gaaet de Traktater, som ere sluttede i den Anledning om Staters Neutralisering og Neutralitet, men jeg har dog intet Sted fundet, at det bestemt er blevet paalagt en Stat at bygge Fæstningsværker. Det er Noget, man ofte taler om, at naar vi kunde opnaa det Gode at blive neutrale, skulde vi indlade os paa det og det. Det er Noget, vi ikke behøve at frygte for. Det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Bluhme) kom med Noget i den Retning, og jeg har set det paa Tryk andetsteds, og der er dem her, der ellers ere meget ivrige Fredsvenner, der frygte for Neutralisering, fordi der skulde følge saa store Byrder med. Tværtimod, det foreskrives altid udtrykkelig, at sløise alle de Befæstninger, som ikke ere strengt nødvendige til at hævde Neutraliteten, og det var blandt Andet Tilfældet med Belgien, da det blev neutraliseret 1831. Med Hensyn til de øvrige, der bleve staaende, blev der i en eneste Traktat